

i

BRUNO VANDEN BROECKE

■ Geboren in Sint-Niklaas in 1974
 ■ Master Klassieke Filologie en bachelor Dramatische Kunsten
 ■ Sinds 1999 speelt hij bij theatercollectief SKaGeN en bij Compagnie De Koe.
 Als freelancer werkt hij onder meer bij de Koninklijke Vlaamse Schouwburg

■ Bekendste rollen: Sammy Tanghe in *Het Eiland* van Jan Eelen, in *Katarakt* en *Loft*
 ■ Momenteel ook aan het draaien voor de nieuwe reeks van Jan Eelen
 ■ Zal meespelen in de nieuwe film van Frank Van Passel, waarvan de opnames starten in oktober

NICO STURM

■ Geboren in Wilrijk in 1975
 ■ Studeert in 2001 af aan de klein-kunstafdeling van Studio Herman Teirlinck in Antwerpen. Al tijdens zijn studies trad hij op met Blauwe Maandag Compagnie in de prestigieuze producties *En verlos ons van het kwade* en *Ten oorlog*
 ■ Speelt in tientallen producties van gezelschappen als HETPA-LEIS, Compagnie De Koe, de Koninklijke Vlaamse Schouwburg, BRONKS, Het Toneelhuis,

fABULEUS en tg Stan
 ■ Debutteert in 2002 in de film *Meisje*. Daarna is hij te zien in *De Zusjes Kriegel*, *My Queen Karo*, *De SM-rechter* en in de kortfilms *15 minuten van de grond* en *Knokke Boulevard*
 ■ Naast gastoptredens in *Witse* en *Flikken* was hij op televisie ook te zien in *De smaak van De Keyser* en in *Van vlees en bloed*
 ■ Zal meespelen in de nieuwe film van Frank Van Passel, waarvan de opnames starten in oktober

P

ompte er meer oestrogeen door hun lijf, ze zouden kieren dat ze hartsvriendinnen zijn. Nu spreken ze elkaar aan met 'bruur', al weten ze zelf niet meer wie van de twee daarmee begonnen is. Ze dagen beiden iets te laat op: na de repetitie nog snel langs thuis gegaan om

vrouw en kinderen te zien. Jonge vaders, vrolijke vrienden, enthousiaste makers. Bruno soms wat onbezonnen en te vurig, Nico soms wat melancholiek en te traag. "Als dat zo is, mag ik dat toch zeggen, hé bruur?"

Ik lees 'Low-La' en ik denk 'low-life'. Krijgen we volgende week een freak-show vol grillige randfiguren?

Nico: "Geestig, Bruno maakte die associatie ook al, maar zo hebben we het niet bedoeld. *Low-La! De blauwe engel* gaat over twee mannen. Zij maken een computergame en hopen daarmee de wereld te veroveren. Bruno speelt Brecht Callewaert. Hij heeft een vrouw, Sofietje, en een kind, Lola. Ik speel Luc Devree en leef in bij dat gezinnetje. Luc is een man van twaalf stie-len en dertien ongelukken, maar hij gelooft rotsvast in het succes van de game. *Low-La!* is de naam van het computerspel, gebaseerd op het dochtertje van Brecht. Ze vonden dat het spel 'Engelser' moest klinken, mikkend op de internationale markt. Zo ontstond de verbastering 'Low-La'."

Bruno: "Luc en Brecht zijn twee schoolvrienden die elkaar na lange omzwervingen weer tegen het lijf lopen en vanuit een gezamenlijke goesting dat project opstarten. En verder verklappen we niets."

Is jullie persoonlijke vriendschap ook gefundeerd op fanatiek gamen?

Bruno: "Ik moet enorm oppassen in de buurt van spelconsoles. Nico schijnt daar zo geen last mee te hebben. Maar ik heb nog een andere vriend die mij meesleurt in werelden van twaalf levels en vier levens. Voor de tiende verjaardag van onze Sam (5) zou zo'n Wii toch fantastisch zijn. Maar mijn vrouw staat nu al te roepen 'Het komt niet in huis!'"

Nico: "Wij gingen ooit met de vriendinnen en vrienden veertien dagen op vakantie. Er stond zo'n Playstation2 in dat huisje. Meneer hing een week lang, dag en nacht aan dat bakje gekluisterd."

En wie of wat is die blauwe engel in de ondertitel?

Bruno: "Dat is een Na'vi uit *Avatar*. Wij waren zo onder de indruk van die kereltjes, er mocht onmiddellijk eentje meespelen in *Low-La!*. Heb je *Avatar* gezien? Man, ga kijken, je weet niet wat je meemaakt."

Nico: "Wij waren aan het opnemen voor een nieuw tv-programma en hadden al nachten te weinig geslapen. Op het einde moest er nog een sketch aan de toog worden ingeblikt. Omdat het werk erop zat, dronken we echte pinten. En daarna zijn we naar *Avatar* gaan kijken, met zo'n 3D-brilletje op. Ronduit hallucinant! Vooral het effect op de ondertitels fascineerde ons mateloos. Soms kropen die tot halfweg in de zaal, soms zaten die kilometers ver in de muren."

Bruno: "(*lachend*) Die op hol geslagen ondertiteling, daar zijn wij echt niet goed van geweest. Wij dronken zonder een woord te wisselen nog één glas samen en

het was gedaan. Elk ging zijn weg, compleet van de kaart naar huis."

En de volgende morgen als razende gekken ideeën beginnen opschrijven voor *Low-La!*? Onderaan de flyer staat een mooi zinnetje: 'Soms kunnen melktandjes heel scherp zijn.' Is dat een proefondervindelijk gewonnen inzicht?

Bruno: "Er is niets zo onschuldige en tegelijk als een melktandje en toch kan dat famous pijn doen. Wij vonden dat contrast wel mooi. De tandenfee mag daar schattig over doen, maar uiteindelijk dient dat wel om te bijten. Je zult wel zien in de voorstelling."

Nico: "We hebben enorm veel plezier beleefd aan het schrijven. De heilige inspiratiebron bleef maar borrelen. We hadden op den duur veel te veel materiaal, we schrappen nog alle dagen passages. Elk karakter is tot in de puntjes uitgetekend, telkens met talloze anekdotes. Genoeg voor een afzonderlijk afgewerkte monoloog per personage. Daarom nodigen we af en toe collega's uit, om ons in te perken.

Stijn Van Opstal, Stefaan van Brabant, Don Verboven, vrienden met een klare kijk op toneel."

Jullie stonden al vijf keer samen op de planken. Vanwaar komt dan de plotse nood om in eigen beheer een voorstelling te maken?

Nico: "Ik ga door een fase van het leven waarin ik de dingen opnieuw in vraag stel. Na tien jaar toneel is het gezond om alle vanzelfsprekendheden even op de helling te zetten. Ik werd bang voor de ambtenarij in de kunsten. Ik moest terugkeren naar de essentie, de grote honger uit de schooltijd. Ik heb nu jaren bij Cie De Koe gespeeld, een gezelschap waarmee ik nog altijd een grote affiniteit voel. Maar soms moet je uit een veilig nest durven fladderen, desnoods in vrije val. Vroeger zou ik gezegd hebben: 'Ik ga drie maanden onder een boom zitten om na te denken, te schrijven, te tekenen.' Nu moet dat gekribbel ook iets opleveren. Ik wil mijn dromen waarmaken."

Bruno: "Ik zat door een domme miscommunicatie plots vijf maanden zonder

werk. *Kolerig* dat ik was. Voornamelijk op mezelf, ik neem niemand iets kwalijk. Ik ben zelfstandig artiest, en zo'n vergissing in de agenda komt wel even aan. In mijn geval was er dus ook een materiële drive die het creatieve klokje deed tikken."

Tussen jullie dromen en daden staan blijkbaar geen praktische bezwaren. Ik hoorde Eric Antonis ooit zeggen dat de commercialisering van het theaterlandschap gevaarlijk is. In Nederland leidde die evolutie naar een vermindering in kwaliteit. Jullie bewijzen dat het kan zonder subsidie. Met wat slechte wil zou ik jullie dus stielbedervers kunnen noemen.

Nico: "Het is een huizenhoog cliché, maar je kunt nog altijd een kist omdraaien en daar boven op boeiend theater staan spelen. Dat heeft niets met commercialiteit te maken."

Bruno: "Wij verzorgen nu alles zelf, van de elementaire inhoud tot elk detail. De pers aanschrijven, flyers drukken, kostuums en decor verzinnen, een zaal huren én betalen... Stielbederver? *Low-La!* bete-

kent een ongenadige confrontatie met mijn talent. Je bent maar zo goed als je laatste voorstelling. We hebben zeven maal 260 plaatsen en op dit moment zijn er 150 kaartjes verkocht. Als die zalen over een paar dagen niet gevuld raken, dan hangen we. Maar in het leven moet je durven loslaten, de wereld is maakbaar."

Nico: "Met of zonder subsidies, een groot verschil maakt dat niet. De taart wordt in alsmear smallere stukjes versneden. Veel gezelschappen moeten het kunnen rooien met een absurd bedrag, nauwelijks toereikend om ieders loon te betalen. Wat moet je dan zeggen? We maken niets meer? Wij zijn gewoon vanuit een kinderlijke naïviteit beginnen te spelen. Verwacht niet de meest diepzinnige en intellectuele theateravond. Je gaat wel twee mensen zien die spelen en daar een groot plezier in vinden. De eeuwige vraag naar noodzaak, wel, daar heb je het antwoord."

Bruno: "Het gedwongen minimalisme werkt ook inspirerend. Geen megalomane decors, een kartonnen doos en een laken kunnen dezelfde esthetiek genereren. Al heeft Nico daar meer verstand van dan ik.

‘Zet ons met twee bij elkaar en er komt gegarandeerd iets uit’

Theatermannen

NICO & BRUNO VANDEN BROECKE

Later, als ze groot waren, werd de één timmerman en de ander abdijbroeder. Als uw meubelen en uw geloof toch nog overeind staan, dan heeft dat ten dele te maken met Nico Sturm (35) en Bruno Vanden Broecke (35). En met bochten in levens. Acteren bleek namelijk de ware roeping. Twee vrienden van jaren gooien nu alle zekerheden overboord. Zonder gezelschap, zonder subsidies, maar met elkaar presenteren ze *Low-La!*, het toneelstuk over de blauwe engel. ‘Het decor past in een paar valiezen.’

DOOR STIJN DIERCKX / FOTO JONAS LAMPENS

Alles wat op scène staat, past in een auto-koffer, wegens geen geld voor een bestel-wagen.”

Wat zijn de verdere plannen? Blijft dit jullie exclusieve speeltuin of kan er nog volk bij op de wip der onzekerheden?

Nico: “Natuurlijk mogen er nog vriendjes komen meespelen, er is zoveel volk dat ons beiden genegen is! Maar eerst moeten we zelf uitzoeken wat we doen.”
Bruno: “Dit is sowieso de fase van de aftastende voetjes op het ijs. We nodigen pas andere mensen uit als we weten dat het dik genoeg is.”
Nico: “Als Bruno enthousiast is over iets, wordt hij heel ondernemend. Op een dag komt hij met licht nerveuze neusvleugels op de repetitie en zegt doodleuk: ‘Het is gebeurd, we kunnen niet meer terug!’ Hij had zonder overleg het Fakkeltheater gehuurd voor een hele week. Ik ben veel voorzichtiger. Ik dacht bij gelegenheid te gaan aankloppen bij theater Zuidpool. Eens horen of we daar niet in de weg zouden staan met een gratis try-out van de voorstelling.”
Bruno: “Komaan Nico, we kennen elkaar toch? Ik vind dat een berekend risico. Ik weet vooraf: zet ons met twee bij elkaar en er komt gegarandeerd iets uit.”

Toch bijzonder, dat lef. Jullie hebben beiden een huis en een jong gezin. De gemiddelde reflex is er dan juist een-tje richting professionele stabiliteit en financiële zekerheid.

Nico: “Onze Jerom is nu één jaar. Het is mee door de prachtige ontmoeting met mijn zoon dat ik nu alles nog meer in vraag stel. Zou het niet kunnen dat de dingen net dat ietsje meer zinderen door zo’n hummelkje de wereld te zien ontdekken? Niet dat mijn leven nu zo radicaal veranderd is. Ik groei mee in deze nieuwe situatie. Mij zul je nooit horen zeggen dat Jerom een opgave van andere vrijheden betekent. Ik maak er juist een sport van om alles te combineren.”
“Ik ben altijd al heel gulzig geweest in het leven. Als ik vanavond uren wil doorpraten over de voorstelling, dan los ik dat thuis wel op door een paar uur minder te slapen. Mijn vrouw Liesje (*De Backer, SD*) is zelf actrice, zij kent het toneelwereldje goed genoeg en kan de nachtelijke drukdoerij relativeren. Op het moment dat wij elkaar zijn tegengekomen was ik behoorlijk op de dool. Er kwamen in de lange gesprekken stortvloed en emoties los. Daardoor wisten we vanaf het begin wie we zijn en wat we hebben aan elkaar. Er is emotionele rust in onze relatie en de openheid tussen ons is onverminderd gebleven. Liesje soigneert mij, maar ze staat niet mee zenuwachtig te doen tegen een nakende premièredatum.”
Bruno: “Mijn vrouw stimuleert mij zelfs om dit soort van projecten aan te gaan. Als ik na uren wroeten op een tekst in mijn bureautje even naar beneden kom voor een glas water, jaagt ze mij letterlijk de living uit: ‘Wat komt gij hier doen? Gij moet studeren, leert uw tekst toch man!’ Die steun vind ik heel lief. Evie is al vijf jaar thuis bij de kindjes, voor haar was deze eerste september echt een onwezenlijke dag. Nu Max bijna drie is, moeten wij beide zoontjes naar school brengen. Voor het eerst in jaren hangt er uren aan een

stuk een zonderlinge stilte in huis. En ook ik mag ondertussen buiten gaan spelen – nu ja, hele dagen repeteren – met mijn vriendje Nico. Hout vasthouden, maar als ik het leven vergelijk met een bootje dat traag naar een onbekende horizon vaart, dan zit ik in eenkje waar ik in geen duizend jaar uit wil...”

Heeft jullie vriendschap een afgebakend beginpunt?
Nico: “Jaren geleden spraken we voor het eerst af aan de Bourla, in café Gounod bij een pizza.”
Bruno: “De Gounod bestaat ondertussen niet meer, maar ik herinner mij die ontmoeting nog glashelder. Op mijn pizza lagen zwarte olifanten en we zaten in de draai naar de toiletten.”
Nico: “We hadden elkaar voordien, tijdens de studies, al wel zien spelen. Ik ging kijken naar zijn solo in het Rits en hij kwam naar de mijne in Herman Teirlinck.”
Bruno: “Ik had onmiddellijk een groot gevoel van herkenning toen ik hem zag spelen. Maar de vriendschap is geleidelijk gegroeid. Het is als stinkkaas leren eten.”
Nico: “Klopt, voorzichtig proeven en met mondjesmaat leren smaken.”
Bruno: “Weet je, in het theatermilieu blijf je soms steken in een oppervlakkige laag. Je leert op de eerste repetitiedag mensen kennen en brengt vervolgens vier intensieve maanden met elkaar door. En na de laatste voorstelling is alles ineens gedaan. Ik heb bij de eerste producties echt zitten janken na een speelseeks. Met de jaren leer je eelt op je ziel te kweken. Maar bij Nico had ik van in het begin het gevoel dat het dieper zat. De zin om hem nog te zien ging niet over.”
Nico: “Wij zijn heel complementair en dat hadden we snel in de gaten. Voor het stuk *Paradijs voor futlozen (Het Gevolg, 2006, SD)* werkten wij wekenlang afgezonderd op locatie in Wortel-Kolonie, een Kempens gat. Dat was samen met onze gemeenschappelijke vriend Don Verboven (*nu nog coördinator van het Theaterfestival, SD*). Onvergetelijk, daar waren we voor het eerst echt op elkaar aangewezen. Dan leer je iemand ten gronde kennen.”

Jij noemt het complementair, maar jullie komen alle twee over als hypergevoelige mensen.
Bruno: “Wij zijn alleszins heel gevoelig voor mekaars gevoelheden. Ik voel mij gigantisch aangetrokken door Nico’s kijk op de wereld en de dingen. Als ik bij hem in de buurt kom, begin ik een beetje zoals hij te kijken. Tenminste, ik beeld mij in dat ik dat doe. Het is geweldig hoe hij erin slaagt om de meest uiteenlopende situaties romantisch te interpreteren. Bij Nico zijn er altijd alternatieven. Soms sta ik al in het deurgat en zegt hij: ‘Ik zou graag hebben dat ge nog drie zinnen lang uw jas uitdoet.’ Dan zit hij nog te kijken naar vier oude mensen aan een tafel. Dat leer ik van hem, niets is zo fijn als binnenkomen in een living en daarover fantaseren.”
Nico: “Net zoals in een liefdesrelatie, je leert elkaars protocol kennen. Die romantiek waar Bruno over spreekt, dat gaat over mededogen voor de mens en zijn kleine kantjes. Al wordt dat mij ook wel eens te veel. Ik heb een groot empathisch vermogen, maar daar tegenover staat mijn even grote nood om af en toe helemaal op mezelf te staan. Ik wil altijd iedereen begrijpen en doen overeenkomen, en soms is die diplomatie doodvermoeiend.”
Bruno: “Omdat ze kantelt naar angst voor het conflict. Bij mijn weten is hij maar één keer echt uitgevlogen. Bij *MillerNin* (Cie De Koe, 2005), een week voor de première. We hielden een rot-slechte doorloop. We zouden er nog eens rustig over praten, want zo ging dat bij De Koe. Ik raakte helemaal opgefokt. Ik wilde opnieuw de vloer op tot het goed zat. Nico heeft na het spelen zijn rituelletjes nodig en was moe. Ik stond heel de tijd figuurlijk op zijn schouder te tikken: ‘Komaan, nog één keer, we zijn vertrokken.’ Hij ontplofte uit het niets en riep iets in de trant van: ‘Gast, zevent niet, laat mij vijf minuten met rust!’ En geen minuut later al: ‘Sorry, dat was zo niet bedoeld.’”
Nico: “Soms gaat Bruno dusdanig op in zijn fantastische flash, probeer hem dan maar eens te temperen. Toen vond ik het nog heel moeilijk om hem droogjes te zeggen: ‘Eigenlijk vind ik uw fantasie niet interessant.’ Nu kan dat wel. Ik

weet hoe ik hem weer naar de grond moet trekken.”
Bruno: “En ik weet weer wat jij letterlijk riep: ‘Kust mijn kloten met uw flauwe kul!’”

Schoon is dat...
Nico: “Echte vriendschap vraagt een zekere strengheid voor elkaar. Al hebben wij geen bloedband, er is een broederlijke zorg en liefde tussen ons. Bruno is enig kind en mijn broer woont sinds twee jaar in Saoedi-Arabië. Dat afscheid was toch ontregelder dan ik dacht. Hij is vijf jaar ouder en ik heb heel mijn kindertijd naar hem opgekeken. Sinds ik volwassen ben, won onze relatie aan evenwicht en er ontstond een hechte vriendschapsband. Met zijn verhuizing viel een belangrijke aanwezigheid in mijn leven weg. Bruno is geen vervanger voor mijn broer, maar onze vriendschap heeft wel een gelijkaardige intensiteit.”
Bruno: “Zo is dat. Ik verspil geen tijd meer aan mensen die mij niet liggen. Ik wil leven aan de zonnige kant van de plooi. Al heb ik dat hardhandig moeten leren. Op mijn vijftienvintigste is mijn moeder overleden. Het leven gooide mij op dat moment in een gat dat je niemand toewenst. Je probeert in het donker van je dagen een zwarte knoop te ontwarren in jezelf. Totdat je beseft dat die ontwarring niet in het maanlicht zal gebeuren. Maar wel door buiten te komen, door anderen aan die knoop te laten prutsen. Door eens te kijken naar een kindje op een schommel. Mijn moeke heeft een soort kompas in mijn lijf gestoken dat zegt: het noorden is waar de zon schijnt, waar de blijemensen zijn. Zij heeft mijn gezinsgeluk helaas niet meer meegemaakt. Ze heeft wel nog juist gezien dat ik op mijn pootjes ben beland in het toneel.”

Vind je het belangrijk dat de toeschouwer dat optimisme te zien krijgt? Jullie worden zelden gecast als helden in een happy-end verhaal.
Bruno: “Wij streven herkenbaarheid en ontroering na. Een publiek laten lachen is niet zo moeilijk. Maar mensen stil krijgen, ze meenemen in het hier en nu van je verhaal, dat is de kunst. Die twee disciplines zijn wel met elkaar verbonden. Als je mensen niet kunt laten lachen, dan kun je hen zeker niet doen huilen. Je hebt de deur van de lichtvoetigheid nodig om bij de toeschouwer binnen te raken. Pas dan bestaat de mogelijkheid om te ontroeren.”
Nico: “Als je publiek mee is, voel je dat meteen op een scène. Bij De Koe hielden we enorm van Tsjechov. In zijn stukken verpraten de mensen hun dagen. Alle illusies en dromen waaien traag maar zeker als wolken voorbij. Je toont tegelijk de

tristesse en de troost van het leven. Als acteur probeer je een samenzijn te bereiken met je publiek. Grenzen tussen scène en zaal vervagen en iedereen komt in hetzelfde verhaal terecht.”
Bruno: “Ik speel trouwens heel graag de held. Als ze mij morgen vragen als actionhero of Romeo, ik doe het onmiddellijk én overtuigend. Maar dat soort rollen is niet weggelegd voor kale jongelingen. Nicolas Cage was op zijn zevenentwintigste al zo kaal als ik hé. Net zoals Bruce Willis en Samuel L. Jackson speelt hij al jaren met een verplicht haarstukje. De wetten van Hollywood: geen haar, geen werk, toch zeker niet als held. Erik van Looy had voor *Lof*t exact hetzelfde probleem. Daar stond ook ik dan plots, met een pruik op mijn kop.”

Wat verwachten de ‘bruurs’ nog van het leven, van elkaar?
Bruno: “Hij moet zijn kinderboek schrijven.”
Nico: “Ja, dat is een droom die maar niet gerealiseerd geraakt. Benjamin Leroy, een getalenteerd en succesvol illustrator, had mijn verhaaltjes op Herman Teirlinck gehoord en mij in een aantal zelfgeschreven voorstellingen gezien. Benjamin stuurde mij twee jaar terug een handgeschreven brief, waarin hij voorstelde om samen aan een kinderboek te werken. Qua ideeën stemde alles overeen, maar die eeuwige agenda’s... In mijn hoofd droeg ik dat boek toen al op aan mijn petekind. Dat blijft zo, maar mijn zoontje is een extra drive om dat nu toch te concretiseren. Bruno, wanneer komt jouw plaat uit?”
Bruno: “Tja... Door nu toneel te schrijven komt er inspiratie vrij voor nog vijf stukken. Bij de act van het songschrijven is dat niet anders. Ik heb al twee mooie liedjes voor mijn zonen geschreven, een vervolg zit er voorlopig niet aan te komen. In een aflevering van *Lux (het tv-programma op Canvas, SD)* heb ik mogen samenspelen met Erik de Jong (*van Spinvis, SD*). Er klikte toen echt iets tussen ons. Als hij mij zou uitnodigen om mee te gaan op tournee, dan moet ik geen seconde twijfelen. Er is zoveel dat ik nog wil maken en spelen. David van Reybrouck vertelde mij eens: ‘Slechts 0,001 procent van de mensen schept dingen, maakt iets uit het niets. Schilderen, schrijven, musiceren...’”
Nico: “Juist ja. En de bakkers dan? Die bakken toch ook brood uit het niets?”
Bruno: “Ja akkoord. Plato vergeleek schrijvers ook met schoenmakers. Ik doe daar niet denigrerend over. Het gaat mij over de grote verwondering en trots dat ik bij dat kleine percentage behoor. Dat ik een talent heb meegekregen en dat ik bewust heb gekozen om dat niet in de grond te steken. Kijk, ik ben daar blij mee.”